

**Міністерство освіти і науки України
Управління освіти і науки
Чернігівської обласної державної адміністрації
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Обласний комунальний позашкільний навчальний заклад
«Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді»
Чернігівської обласної ради
Ніжинський обласний педагогічний ліцей
Чернігівської обласної ради**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ І ПРАВА: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС

Матеріали

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

(04 грудня 2020 року, м. Ніжин)

Ніжин
2020

УДК 34:371.122

A43

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 4 від 26.11.2020 р.

Редакційна колегія:

Барановський Ф.В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології, права та філософії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Городецька І.А., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політології, права та філософії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Шевчук Т.М., директор Ніжинського обласного педагогічного ліцею Чернігівської обласної ради, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист;

Сліпак С.М., заступник директора з навчально-виховної роботи Ніжинського обласного педагогічного ліцею Чернігівської обласної ради;

Геєць І.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри політології, права та філософії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Дудченко О.С., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри політології, права та філософії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Актуальні проблеми розвитку держави і права: історико-правовий
A43 дискурс: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції,
м. Ніжин, 04 грудня 2020 р. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 241 с.

У збірнику містяться матеріали наукових праць учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, що присвячені дослідженню актуальних проблем становлення та розвитку держави та права.

Розрахований на науковців, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти.

УДК 34 :371.122

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

Видання друкується за авторським редагуванням

© Автори, 2020

© НДУ ім. М. Гоголя, 2020

ЗМІСТ

Барановський Ф.В. Безпекові аспекти викликів та загроз для сучасної демократії	7
Гладкий С.О. Правосвідомість і право: взаємозв'язки в контексті історії української кооперації 1920-х років	9
Городецька І.А. Наукові підходи до розуміння адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів	12
Мушенко В.В. Розслідування адміністративного правопорушення у системі охорони прав і свобод громадян	16
Хрідочкін А.В. Актуальні завдання вдосконалення вітчизняної нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності	19
Цватий В.Г. Інституціональні практики державно-правових процесів у добу національних визвольних змагань в Україні (1917-1921 рр.): темпоральний дискурс.....	22
Богдан Ю.М. Міжнародно-правове регулювання конфіскації як адміністративного стягнення у митній сфері	25
Білецька Т.В. Державотворча діяльність Директорії УНР	27
Віннічук О. В. Впровадження основних форм прямої демократії в сучасних територіальних громадах України	31
Геєць І.В. Нотаріальна охорона та захист цивільних прав	35
Геєць І.В., Дудченко О.С. Міжнародні стандарти діяльності адвоката у цивільному процесі	37
Дудка Л.О. Особливості реалізації національно-патріотичного потенціалу уроків історії у сучасній школі	41
Дудченко О.С. Щодо компетенції Морської арбітражної комісії при Торгово-промисловій палаті України	45
Жуляєв В.М. Правова культура молодого людини і культура поваги до закону.....	48
Зіньова О.С. Основні засади застосування електронних доказів у цивільному судочинстві.....	54
Іваненко М.М. Взаємовідносини сільської громади та малих сільськогосподарських виробників: адміністративно-правовий аспект	57
Колінько О.О. Віктимологічна профілактика, як один із напрямків боротьби зі злочинністю: досвід зарубіжних держав	60
Комаринська З.М. До витоків становлення України як соціальної держави.....	63

Ларченко М.О. Моделювання кількісних показників злочинності... 65	65
Маркарян М.В. Функціонування інституту слідчого в межах системи правоохоронних органів України 72	72
Найда І.В. Правопросвіта та її вплив на розвиток студентів-правників 74	74
Неклюдова З.Д. Правові засади впровадження та розвитку інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти (з досвіду столичної школи)..... 76	76
Орел В. А. Принципи юридичної аргументації..... 81	81
Петлюк Ю. С. Реалізація інформаційної функції у сфері фауністичних правовідносин 82	82
Петлюк Ю. С., Соколов К. В. Правові критерії визначення статусу суб'єктів ринку земель..... 86	86
Радіонова Л. А., Мележик А. В. Право на місто в контексті реформи децентралізації влади..... 89	89
Селецька А.В. З досвіду організації роботи ресурсної кімнати інклюзивного навчального закладу: нормативно-правове забезпечення.... 91	91
Терела Г. В. Правова природа нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю 95	95
Токар А.А. Основні напрямки політики держави з протидії корупційним проявам..... 97	97
Токар А.А. Виклики українському суспільству та державі..... 99	99
Цинковська М.О. Урус-шайтан Іван Сірко (до 340-річчя з дня смерті (серпень 1680 р.)..... 101	101
Тарашук І.В., Фурса В.В. Державне регулювання безпеки дорожнього руху..... 104	104
Чоботар І.В. Напрями удосконалення національного антикорупційного законодавства..... 106	106
Альошина М.С. Особливості застосування фізичної сили, спеціальних засобів співробітниками поліції при наданні примусової допомоги громадянам 109	109
Баранівська Д.Ю. Сучасне розуміння соціального сирітства..... 110	110
Биченко А.С., Токар А.А. Психологічні прийоми поліцейських при вирішенні конфліктних ситуацій..... 113	113
Бінус А. К. Принципи тлумачення Європейським судом з прав людини Конвенції про захист прав і основоположних свобод 115	115
Благай І.В. Будапештський меморандум: гарантії безпеки чи декларативні приписи 117	117

5. Приймак Н.П. Організація інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Методичний посібник. К. : Видавництво «Мандрівець», 2019, 63 с.

ПРИНЦИПИ ЮРИДИЧНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ

Орел В. А., старший викладач кафедри правознавства
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Для сучасного суспільства теорія аргументації стала інструментом пошуку оптимальних рішень різноманітних задач, що виникають в ході соціальних процесів і при виникненні конфліктів всередині суспільства. З цієї причини аргументація затребувана юриспруденцією.

Досліджуючи дану тему, зіштовхуємося з тотожними, на перший погляд, поняттями «принципи», «правила», «прийоми», «способи» юридичної аргументації. Ми зупинимось на тих вихідних ідеях / положеннях / засадах, які, на нашу думку, вкладаються в поняття «принципи юридичної аргументації».

Р. Дворкін описує принцип як стандарт, якого слід дотримуватись, не тому, що він покращить економічний, політичний чи соціальний статус або забезпечить виконання бажаного, а тому, що це вимога справедливості, інший вимір моралі.

Принципи юридичної аргументації є міждисциплінарними, їх неможливо визначити однозначно. Теорія аргументації підпорядковується правилам формальної логіки, однак юридична аргументація тісно пов'язана саме з принципами права.

Принципи права, як зазначає М. Байтін, це вихідні, визначальні ідеї, положення, установки, які становлять моральну й організаційну основу виникнення, розвитку і функціонування права.

До основних принципів юридичної аргументації можна віднести, з одного боку, такі принципи права: законності, свободи, змагальності, справедливості, добросовісності, прийнятності і допустимості, пропорційності тощо.

Принцип законності є одним із основоположних принципів, важливих для процесу юридичної аргументації, означає панування закону в усіх суспільних відносинах. У романо-германській правовій системі нормативно-правовий акт є основним джерелом права, адже містить повне і точне закріплення юридичних норм, тому в юридичній аргументації він вважається одним із найсильніших аргументів. К. Каргін зазначає, що «доводи без посилань на правові норми і їх джерела, кваліфікація фактів без вказівки на те, які права та обов'язки, передбачені нормами права, вони породжують, змінюють або припиняють, отримують заслужені докори в неюридичному характері аргументації» [1].

Принцип свободи в юридичній аргументації включає в себе автономію вибору аргументів, плюралізм міркувань, принцип поваги до опонента, непорушність прав людини.

Принцип змагальності означає, що кожна сторона повинна отримати можливість ознайомитися з усіма аргументами доказами та зауваженнями,

наданими іншою стороною, відповіді на них (Рішення ЄСПЛ у справі «Ruiz-Mateos проти Іспанії від 23.06.1993 р.). «Засади змагальності, що досягають свого апогею у кульмінаційній стадії судового процесу – судових дебатах, дають найоптимальніші можливості для демонстрування її учасниками найефективніших прийомів і засобів з великого арсеналу юридичної аргументації» [2, с. 301].

Вищезгаданий принцип змагальності тісно взаємодіє з принципом рівності, адже без нього змагальність як принцип не існує.

Принцип справедливості служить «в ім'я Феміди», важливо, щоб початкова теза, процес підбору аргументів, безпосередньо аргументації та її результат були справедливими.

Принцип добросовісності передбачає необхідність сумлінної і чесної поведінки суб'єктів юридичної аргументації.

Принцип прийнятності і допустимості вказує на те, що докази на користь аргументів мають відповідати вимогам закону і моралі.

Принцип пропорційності дотримується за рахунок дотримання точної структури аргументації.

З іншого боку, значна частина дослідників вихідних ідей юридичної аргументації звертає увагу виключно на принципи демонстрації (подання) аргументів. Так, професор К. Лумер, виділяє такі практично значимі принципи подання юридичної аргументації: ясність і однозначність; послідовність і логічність; достовірність та іманентність; плюралізм і максимальна простота.

Отже, принципи юридичної аргументації – це вихідні положення, ідеї, засади, які визначають сутність процесу аргументування в юриспруденції і покликані зробити його дієвим.

Список використаних джерел:

1. Понятие и элементы юридической аргументации [Текст] : монография / К. В. Каргин ; Нижегородская правовая акад. – Нижний Новгород : Нижегородская правовая акад., 2011. – 67 с. <http://studopedia.org/5-26041.html>.

2. Чорнобай О. Л. Аргументативна практика у судовому процесі: до постановки проблеми / О. Л. Чорнобай // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – №850. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – С. 300–306. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/37358/1/46_300-306.pdf.

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ У СФЕРІ ФАУНІСТИЧНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Петлюк Ю. С., кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права та
правоохоронної діяльності Хмельницького інституту
Міжрегіональної академії управління персоналом

Забезпечення реалізації інформаційної функції у сфері використання, відтворення й охорони тваринного світу відбувається внаслідок ведення державного кадастру тваринного світу та здійснення його моніторингу.